

**Силабус навчальної дисципліни
«МОРАЛЬНО-ЕТИЧНІ ПРОБЛЕМИ КОМУНІКАЦІЇ»**

**Освітньо-професійної програми «Філософія комунікації»
Галузь знань: 03 «Гуманітарні науки»
Спеціальність: 033 «Філософія»**

Рівень вищої освіти	Другий (магістерський)
Статус дисципліни	Навчальна дисципліна вибіркового компонента ОП із фахового переліку
Курс	1 курс ОС «Магістр»
Семестр	1 семестр
Обсяг дисципліни, кредити ЄКТС/години	4 кредити (120 годин)
Мова викладання	українська
Що буде вивчатися (предмет вивчення)	Морально-етичні засади та «механізми» соціальної комунікації, ті її види, які актуалізуються розвитком інформаційних та комунікаційних технологій.
Чому це цікаво/треба вивчати (мета)	<p>В умовах поширення у сучасному суспільстві інформаційних технологій та засобів масового зв'язку люди все більше втягуються в процес цілеспрямованої передачі інформації, переслідуючи при цьому свої власні цілі. Такі цілі можуть виходити як з особистого бажання або інтересу, так і з інтересу груп та різних спільнот. Кожен з нас за цих умов стає об'єктом комунікаційного впливу з боку численних комунікаторів. Ми постійно знаходимось під інформаційним впливом реклами, мас-медіа, PR-менеджерів, іміджмейкерів, політиків, органів державного управління, шоу-бізнесу та ін. Ця обставина актуалізує питання про морально-етичні засади соціально-комунікаційної діяльності в різних аспектах її прояву.</p> <p>Питання, які передусім вимагають етичного осмислення, включають в себе інформаційну безпеку особистості, інтелектуальної власності і авторського права, а також дотримання норм людського спілкування. Склалися певні норми спілкування і комунікації в Мережі: правила чатів, електронного листування, телеконференцій та ін. Все це становить у даний час базові елементи медіаграмотності й має безпосереднє відношення до етичних аспектів освіти і практичної діяльності професійних комунікаторів, від яких багато в чому залежить підтримання комфортного комунікативного середовища.</p>
Чому можна навчитися (результати навчання)	<p>Навчальна дисципліна «Морально-етичні проблеми комунікації» озброїть знаннями етичних норм поведінки, у тому числі, і мовної поведінки, що покликані забезпечити:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) психологічний комфорт, прийнятність комунікації для всіх її сторін; 2) взаємоповагу навіть при відсутності взаєморозуміння, дотримання прав особистості та професійних прав; 3) гарантії, що жодної зі сторін комунікативного процесу не буде завдано шкоди – ні фізичному та психічному здоров'ю, ані репутації, не буде здійснюватися дезінформація, маніпулювання свідомістю і поведінкою індивіда чи групи людей.

	<p>Ми будемо вивчати предметне поле і понятійно-категоріальну складову етики комунікації та навчимося:</p> <ul style="list-style-type: none"> – здійснювати інтелектуальний пошук, виявляти і критично осмислювати актуальні проблеми сучасної філософської думки, розробляти їх в рамках власного філософського дослідження; дізнаємося про можливості та особливості практичної реалізації прикладного етичного знання з комунікації. – Використовувати методологію та пізнавальні засоби, що властиві обраній філософській спеціальності, на основі базових концептуальних моделей комунікації, що сформувалися в етичному знанні. – Володіти державною мовою на рівні, достатньому для вільного фахового спілкування та обговорення наукових проблем і результатів досліджень у сфері філософії та етики. – Критично осмислювати, аналізувати та оцінювати філософські тексти з комунікації та етики, застосовувати релевантні методи їх аналізу та інтерпретації. – Розуміти зв'язки філософії з іншими напрямками філософського дискурсу, інтелектуальними й гуманітарними практиками. – Ефективно використовувати інформаційно-комунікаційні технології в професійній діяльності з урахуванням особливостей і тенденцій динаміки етичної складової комунікативної культури в умовах соціальних трансформацій. – Брати участь у наукових дискусіях з філософії та міждисциплінарних проблем, обговореннях філософських питань з експертами з інших галузей знань (в тому числі, з авіаційної) з основних принципів та норм, кодексів, що формуються етичними організаціями, регламентують актуальні види сучасної комунікації. – Аналізувати, оцінювати і прогнозувати соціальні, політичні, економічні та культурні процеси із застосуванням фахових знань та спеціалізованих навичок розв'язання складних задач філософії. – Приймати ефективні рішення з питань управління складною професійною діяльністю у сфері філософії, зокрема етики комунікації. – Ефективно здійснювати аналітичне обґрунтування та інформаційно-організаційний супровід професійної діяльності, в тому числі - в авіаційній галузі.
<p>Як можна користуватися набутими знаннями і уміннями (компетентності)</p>	<p>Опанувавши дисципліну з морально-етичних проблем комунікації ви зможете:</p> <ul style="list-style-type: none"> – знати та розуміти предметну область та розуміти професійну діяльність, що передбачає знання етичних загальнокультурних норм та правил поведінки, закономірностей та особливостей міжособистісного та ділового спілкування; – вміти виявляти, ставити та вирішувати проблеми, зокрема пов'язані з соціокультурним алгоритмом становлення власного іміджу в умовах конкуренції; – проводити дослідження на відповідному рівні, у тому числі особливостей спілкування у всіх сферах життєдіяльності, включаючи авіа-сферу; – працювати в команді, що передбачає вміння долати комунікаційні напруження та конфліктні ситуації, забезпечувати прихильність співробітників, виявляти доречну поступливість, розподіляти зусилля з/між колегами, працювати на спільний результат; гуманного, тактовного і ввічливого ставлення до людей; – спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово, що

	<p>передбачає вміння писати власні тексти аналітичного та публіцистичного характеру в різних форматах та застосувати необхідні процедури (редагування, коректура, звірка) при підготовці тексту до публікації); мати навички етикету вербального і невербального спілкування; культури публічного виступу та ділової бесіди;</p> <ul style="list-style-type: none"> – усвідомлювати зв'язки філософської спеціалізації з іншими інтелектуальними й гуманітарними практиками; знати основні напрямки етичних досліджень в сфері масової комунікації; – формулювати та аргументувати актуальні філософські ідеї, доказово й обґрунтовано викладати результати дослідження; – професійно проводити світоглядний аналіз та етико-ціннісну експертизу європейської та євроатлантичної інтеграції України на підставі принципу україноцентризму; – виробляти основні етичні вимоги, що існують у віртуальних просторах; – знати про види відповідальності, що передбачені за порушення норм, прийнятих у сфері масової інформатизації та комунікації; – оволодіти навичками коректного віртуального спілкування; – користуватися засобами масової комунікації, не виходячи за рамки загальноприйнятих моральних стандартів.
<p>Навчальна логістика</p>	<p>Зміст дисципліни:</p> <p style="text-align: center;">Модуль 1. «Комунікації як предмет морально-етичного аналізу»</p> <p style="text-align: center;"><i>Етичні основи комунікації як предмет комунікаційної етики. Прикладна етика в системі етичного знання. Філософсько-теоретичні джерела аналізу етики комунікацій. Етика ділової та корпоративної комунікації, основні принципи, норми, проблеми. Професійні моральні кодекси. Етичні засади комунікацій в академічній сфері та сфері науки. Етика вченого. Проблема комунікації, безпеки та етики в авіасфері. Специфіка культури в інформаційну добу. Етичні аспекти масової комунікації. Етика мовленнєвої культури. Проблеми мовленнєвої поведінки в масовій комунікації та соціальних дискурсах. Проблема істини в публічному дискурсі. Феномен політики "постправди" та дезінформації. Інформаційна та комп'ютерна етика. Основні етичні проблеми.</i></p> <p>Види занять: лекції, практичні заняття, творчі студії</p> <p>Методи навчання: навчальна дискусія</p> <p>Форми навчання: очна, заочна</p>
<p>Пререквізити</p>	<p>Курс філософії. Базові знання з політології, соціології, культурології, права.</p>
<p>Пореквізити</p>	<p>В сучасному суспільстві формується свого роду соціальне замовлення на розробку регулятивів суспільної моралі та моральнісних норм у досить різних сферах – політиці, праві, науці, економіці, інформаційному середовищі.</p>
<p>Інформаційне забезпечення з репозитарію та фонду</p>	<p>Науково-технічна бібліотека НАУ:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Філософія комунікації як соціокультурний феномен. Практикум

НТБ НАУ	<p>для студентів ОС «Магістр» спеціальності 033 «Філософія» осв.-проф. програми «Філософія комунікації» / Абисова М.А., Шоріна Т.Г., Ченбай Н. А. – К.: НАУ, 2021. – 42 с.</p> <p>2. Шоріна Т.Г. Філософський аналіз дискурсу інформаційної етики та її морально-практичних дилем. <i>Вісник Національного авіаційного університету. Філософія. Культурологія.</i> Київ, 2021. Вип. 1(33). С. 74-79.</p> <p>3. Шоріна Т.Г. Морально-етичні колізії ідеї солідарності у боротьбі глобальної спільноти з пандемією COVID-19. <i>Вісник Національного авіаційного університету. Філософія. Культурологія.</i> Київ, 2020. Вип. 2(32). С. 145-152.</p> <p>4. Шоріна Т.Г. Постправа як реальність девальвованої культури в епоху кризи сучасної демократії. <i>Вісник Національного авіаційного університету. Філософія. Культурологія.</i> Київ, 2020. Вип. 1(31). С. 114-121.</p> <p>5. Шоріна Т.Г. Ідеї «нового просвітництва» як соціально-філософська альтернатива в осмисленні проблем глобальної безпеки. <i>Вісник Національного авіаційного університету. Філософія. Культурологія.</i> Київ, 2019. Вип. 2(30). С. 100-106.</p> <p>6. Шоріна Т.Г. Класична та «чорна» риторика: мовно-комунікативні та філософські трансформації принципів. <i>Вісник Національного авіаційного університету. Філософія. Культурологія.</i> Київ, 2019. Вип. 1(29). С. 163-169.</p> <p>Репозитарій НАУ:</p> <p>7. Абисова М.А. Феномен соціальної комунікації в становленні глобального інформаційного порядку, 2007. / https://er.nau.edu.ua/handle/NAU/15730</p> <p>8. Абисова М.А. Комунікативні стратегії у відкритій та закритій соціальних системах, 2009 / https://er.nau.edu.ua/handle/NAU/15743</p>
Локація та матеріально-технічне забезпечення	Аудиторія теоретичного навчання, проектор
Семестровий контроль, екзаменаційна методика	Диференційований залік, тестування, творча самостійна робота.
Кафедра	кафедра філософії
Факультет	Факультет лінгвістики та соціальних комунікацій
Викладач(і)	 <p>ШОРИНА Тетяна Геннадіївна Посада: доцент Науковий ступінь: кандидат філософських наук Вчене звання: доцент Профайл викладача: https://www.scopus.com/authid/detail.uri?authorId=57194441372 https://scholar.google.com.ua/citations?user=ixLIyHgAAAAJ&hl=ru Тел.: 044-406-74-01 E-mail: tetiana.shorina@npp.nau.edu.ua mariia.abysova@npp.nau.edu.ua Робоче місце: 8.1005</p>

Оригінальність навчальної дисципліни	Оригінальний авторський курс
Лінк на дисципліну	5fksskj

Розробники

Т.Г. Шоріна
М.А. Абисова

Завідувач кафедри

Л.Г. Дротянко